

Aan de colleges van burgemeester en wethouders en
de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten in
de regio Zuid-Holland Zuid

Uw kenmerk	Ons kenmerk UIT / 2104731	Datum 14 april 2021
Onderwerp Concept jaarstukken 2020 GR DG&J	Bijlage(n) 3	Behandeld door/telefoonnummer T. de Haas / 078-770 3434

Geacht college, Geachte leden van de gemeenteraad,

Bijgaand zenden wij u de concept jaarstukken 2020 van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid, waarbij wij uw zienswijze vragen op zowel de concept jaarstukken, als op de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2020.

De concept jaarstukken 2020 geven inzicht in de gerealiseerde activiteiten en daarmee samenhangende baten en lasten van de verschillende onderdelen van de Gemeenschappelijke regeling, te weten de Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ (DG&J), de Regionale Ambulancevoorziening ZHZ (RAV) en de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ (SOJ). In bijlage 1 is een organogram van de organisatie opgenomen.

Dienst Gezondheid & Jeugd

2020 heeft nagenoeg volledig in het teken van COVID-19 gestaan. Het belang van de infectieziektebestrijding voor iedere Nederlander is zichtbaar geworden. COVID-19 heeft zich helaas breed kunnen verspreiden, maar zonder de inspanningen van de DG&J zou de pandemie vele malen groter zijn geweest. De bestrijding van COVID-19 is allesoverheersend geweest en heeft andere initiatieven, grotendeels naar de achtergrond gedrukt.

De DG&J was in 2020 betrokken bij het Zorgnetwerk antibioticaresistentie Zuidwest Nederland. De DG&J participeert in het Regionaal Coördinatieteam (RCT). In 2020 werd door COVID-19 vanuit het ABR-zorgnetwerk extra aandacht besteed aan het belang van infectiepreventie. Samen met negen andere zorgnetwerken is een landelijk kader gemaakt waarmee de patiënt informatieoverdracht over dragerschap van resistente bacteriën tussen zorginstellingen kan worden verbeterd in Nederland. Dit wordt uitgewerkt naar concrete implementatie in 2021 e.v.

Vanaf 1 januari 2020 heeft de tbc-dienstverlening in de lijn van de realisatie 2019 plaatsgevonden. Vanaf begin maart zijn reguliere processen en werkzaamheden afgeschaald, kritische processen zijn wel regulier doorgegaan. De opgelopen achterstanden zijn deels tussen juni-september 2020 ingehaald. Het Regionaal Expertise Centrum (REC) Zuid-Holland is volop in ontwikkeling. Door de COVID-19 is deze ontwikkeling op een aantal onderdelen gestagneerd in 2020.

In het 2e halfjaar van 2021 zal deze ontwikkeling hoogstwaarschijnlijk weer op het gewenste (dienstverlenings-) niveau kunnen worden opgepakt.

De voorlichtingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs over seksuele gezondheid zijn als gevolg van de tijdelijke scholensluiting geannuleerd tot eind 2020.

COVID-19 heeft geen effect gehad op de dienstverlening voor het verlenen van vergunningen in het kader van ship sanitation en tattoo en piercing. De hygiëne bezoeken aan de seksinrichtingen konden conform de afspraak met de individuele gemeente worden uitgevoerd. De advisering bij aanvragen van de reguliere evenementen is vrijwel stil gevallen in 2020. Hier staat tegenover dat door COVID-19 de DG&J in andere gevallen betrokken werd om te adviseren, zoals bij de opening van de weekmarkten en tal van andere adviezen via de GHOR / Veiligheidsregio ZHZ.

Het reizigersspreekuur is in 2020 beperkt open geweest en op sommige momenten zelfs gesloten. Hetzelfde geldt voor de vaccinatie van beroepsgroepen. Het aantal reizigers, en daarmee het aantal reizigersconsulten, is in 2020 beperkt gebleven als gevolg van de reisbeperkingen in verband met COVID-19 (norm 9.000 realisatie 2.823).

Op het gebied van de medische milieukunde wordt, om informatie over de leefomgeving en gezondheid efficiënter te ontsluiten, vanaf 2020 samengewerkt met een aantal GGD'en bij het onderhouden van de website GGDleefomgeving.nl. Binnen de projectgroep Omgevingswet is de relatie met de gemeenten versterkt door o.a. bij te dragen aan de gemeentelijke Omgevingsvisie of een omgevingsscan uit te voeren.

Bij toezicht kinderopvang is door COVID-19 geen invulling gegeven aan de wettelijke verplichting om 100% van de locaties te bezoeken. Op basis van een landelijke denklijn zijn keuzes voorgelegd aan de gemeenten. Per gemeente zijn keuzes gemaakt over de inspecties die in 2020 nog wél uitgevoerd konden worden. De gemaakte afspraken hierover zijn uitgevoerd.

Gemeenten hebben in 2020 het nieuwe programma publieke gezondheid 2020 -2023 vastgesteld met de bijbehorende lokale jaarplannen 2020. De uitvoering van de lokale jaarplannen is op onderdelen achter gebleven bij de planning vanwege de COVID-19. De resterende budgetten van 2020 zijn doorgeschoven naar 2021.

Voor het beschermen van de gezondheid van inwoners bij rampen en crisis (crisisdienst) zijn er in 2020 diverse activiteiten ondernomen. Deze hangen samen met het op peil houden van de bezetting van de crisisorganisatie en de scholing ervan. Mede vanwege COVID-19 is het niet gelukt het volledige programma in 2020 af te lopen.

Bij het Meldpunt Zorg & Overlast lag in 2020 het aantal meldingen boven de 2.000. Een trend die de afgelopen 3 jaar zichtbaar is. Bij het aantal meldingen, over personen waarvoor reeds een dossier is aangemaakt, is in 2020 een aanzienlijke stijging waarneembaar: 1.333 in 2020 om 261 in 2019.

Het aantal aanvragen voor benodigde hulp om directe veiligheid te creëren of om deze te verstevigen via een Aware, Ambulante trajecten of opvang bij Veilig Thuis is ten opzichte van 2019 redelijk stabiel gebleven. Het aantal huisverboden daarentegen laat ten opzichte van 2019 een stijging van 18% zien.

Bij de meldingen is er zowel ten opzichte van vorige jaar als ten opzichte van de verwachtingen over 2020 een aanzienlijke stijging. Het aantal adviezen laat ten opzichte van zowel de prognose als ten opzichte van 2019 een daling zien (2,5% respectievelijk 3,7%). Bij de meldingen wordt in 63% van de gevallen de wettelijke reactietermijn behaald. De gemiddelde doorlooptijd is echter 7 werkdagen. Het niet halen van de norm wordt voornamelijk veroorzaakt door de pieken in de instroom in bepaalde perioden in het jaar. Het aantal onderzoeken laat ten opzichte van 2019 een afname zien van 15%. In 56% van de gevallen betrof het een spoedonderzoek. De gemiddelde doorlooptijd van 10 weken is in 2020 in 61% van de gevallen behaald.

Door COVID-19 is het aantal voorlichtingen door Veilig Thuis in 2020 lager dan voorzien. In totaal zijn maar 5 voorlichtingen gehouden. Tevens is in 2020 de jaarlijks terugkerende werkleerbijeenkomst en het symposium voor de regio, in verband met COVID-19, niet door gegaan.

COVID-19 heeft verstrekken gevolgen voor het onderwijs en de arbeidsmarkt. Na de periode waarin scholen gesloten waren en afstandsonderwijs verzorgden, is het onderwijs op locatie geleidelijk weer opgestart. Bijzondere aandacht is geschonken aan situaties waarbij ouders hun kinderen wilden thuis houden vanwege angst voor besmetting met COVID-19.

Voor een deel van de jongeren was, door de bijzondere omstandigheden van dit jaar, de stap van voortgezet onderwijs naar MBO minder vanzelfsprekend dan normaal. LVS heeft in de zomerperiode deurbezoeken afgelegd bij deze groep jongeren en met hen bekeken wat ze nodig hadden om een volgende stap te zetten richting startkwalificatie.

Na een aantal jaren van stijgende aantallen voortijdig schoolverlaters, hebben in het schooljaar 2019/2020 juist minder jongeren de school zonder diploma verlaten. Een daling van maar liefst 22%. Ondanks deze positieve ontwikkeling bestaan er zorgpunten richting de toekomst, zo zijn er bijvoorbeeld door het vervallen van het centraal examen, jongeren geslaagd en doorgestroomd naar het mbo die dat onder normale omstandigheden niet hadden gedaan. Dat kan mogelijk alsnog zorgen voor uitval.

Als gevolg van COVID-19 verliezen in Zuid-Holland Zuid veel jongeren hun werk. De verwachting is dat de jeugdwerkloosheid verder gaat toenemen. Deze ontwikkeling vormde aanleiding om het team matchmakers uit te breiden.

Per 1 januari 2020 is JONG JGZ gecontracteerd voor de uitvoering van het regionaal basispakket Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en het Rijksvaccinatieprogramma. Het regionaal basispakket JGZ en het Rijksvaccinatieprogramma zijn grotendeels uitgevoerd, maar vanwege de COVID-19 hebben niet alle onderdelen doorgang kunnen vinden. JONG JGZ heeft een stevige inzet gepleegd op de bestrijding van de COVID-19. De verwachting is dat de achterstand de komende periode voor een groot deel wordt ingehaald.

Tot slot is in 2020 uitvoering gegeven aan het Kennisprogramma 2020 -2023. COVID-19 heeft er echter voor gezorgd, dat onderdelen van het Kennisprogramma 2020 -2023 niet geheel conform planning zijn uitgevoerd. Door herprioritering van de onderzoeken voor de periode tot en met 2023, kunnen geplande onderzoeken conform plan worden uitgevoerd.

Jaarrekeningresultaat 2020

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor infectiepreventie. Dit is vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid (Wpg).

In februari 2020 werd een landelijke crisisstructuur ingericht om de COVID-19 pandemie te controleren. Op basis van de wet Publieke Gezondheid wordt het dan mogelijk dat de directeuren Publieke Gezondheid van de 25 regionale GGD'en vanuit het ministerie van VWS en/of de voorzitters van de Veiligheidsregio's directe opdrachten krijgen. Dat is de afgelopen maanden ook het geval geweest.

De uitvoering van deze opdrachten brengt hoge kosten voor de GGD'en met zich mee. In het Bestuurlijk Overleg tussen GGD GHOR, VNG en VWS is afgesproken dat de meerkosten die een GGD maakt vergoed worden door VWS. De derving van inkomsten wordt ook als 'meerkosten' gezien.

Voor de omvang van deze vergoeding zijn afspraken gemaakt in de vorm van een zogenaamde verantwoordingsinstructie. Hierin is onder meer opgenomen dat:

- eventuele minderkosten in mindering moeten worden gebracht op de meerkosten;
- er geen "resultaat" behaalt mag worden op de uitvoering van de extra COVID-19 taken;
- gemeenten betalen de reguliere inwonerbijdrage, ook al zijn niet alle activiteiten conform begroting uitgevoerd.

In totaal bedraagt onze declaratie voor de gesaldeerde meerkosten over 2020 € 8,6 miljoen.

Als gekeken wordt naar het reguliere resultaat over 2020 dan is dit € 625.000 voordelig. Voor een deel (€ 497.000) wordt dit veroorzaakt door minderkosten. Deze minderkosten maken onderdeel uit van de declaratie aan VWS, welke al in de jaarstukken is verantwoord. Het daadwerkelijke resultaat over 2020 bedraagt hierdoor € 128.000. Dit resultaat wordt veroorzaakt door financiële afwikkelingen in 2020 welke betrekking hadden op voorgaande jaren. Aangezien deze afwikkelingen los staan van COVID-19 zijn deze niet meegenomen in de afrekening naar VWS. Voorgesteld wordt om dit bedrag aan de deelnemende gemeenten uit te keren (zie bijlage 2).

Overheveling niet ingezette middelen 2020

In de jaarstukken is het besluit van de 2de burap 2020 verwerkt om de middelen die in 2020 niet zijn besteed aan gezondheidsbevordering en de omgevingswet over te hevelen naar 2021. Het gaat hierbij om een bedrag van circa € 380.000 voor gezondheidsbevordering en circa € 130.000 voor de omgevingswet.

Daarnaast is met de gemeente Dordrecht afgesproken dat de in 2020 niet bestede RMC middelen ook in 2021 mogen worden ingezet. Het gaat hierbij om een bedrag van circa € 270.000.

Frictiekosten reorganisatie van 2015

Conform de afspraken over de frictiekosten voortkomend uit de reorganisatie van 2015 wordt € 60.724 in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten (bijlage 2).

Regionale Ambulancevoorziening

In 2020 zijn in de begroting en realisatie van de RAV alleen nog de personele lasten opgenomen van het ambulancepersoneel dat in dienst is van de DG&J en de detacheringsbaten van het ambulancepersoneel dat gedetacheerd is bij de CAZ-ZHZ. Deze lasten en baten zijn doorgezet naar de CAZ-ZHZ waardoor er geen resultaat bestaat in 2020.

Serviceorganisatie Jeugd

Het jaar 2020 is een veelbewogen jaar geweest. Voor wat betreft de continuïteit van zorg tijdens COVID-19 kunnen we constateren dat de zorg, al dan niet in gewijzigde vorm, voor het overgrote deel adequaat doorgang heeft kunnen vinden. Alle partijen in de keten hebben zich hiervoor maximaal ingespannen. Daarnaast moeten we vaststellen dat de uitgaven aan jeugdhulp nog steeds een stijgende lijn vertonen. Positief is dat de stijging afvlakt en dat de genomen maatregelen langzaam vruchten beginnen af te werpen. Maar de verwachte daling van de uitgaven heeft nog niet ingezet. De oorzaken hiervoor zijn tweeledig. Enerzijds is er een sterke groei van het gebruik van jeugdhulp voor de jeugdigen in zorg (hogere kosten per jeugdige) en anderzijds vragen de voorziene maatregelen meer tijd.

Door adviesbureau AEF is in opdracht van het Ministerie onderzoek gedaan naar de kostenstijging van jeugdhulp. Gebleken is dat gemeenten in 2019 € 1,7 miljard meer uitgaven dan de door het Rijk toegekende middelen. Met een aandeel van de regio ZHZ van 2,6 procent (hetgeen op basis van het landelijk gemiddelde een tekort zou veronderstellen van ruim € 44 mln.) is het tekort in onze regio fors lager dan het landelijk gemiddelde. Daarbij wordt opgemerkt dat er ook binnen onze regio grote verschillen zijn in het tekort per gemeente. De tekorten worden voornamelijk veroorzaakt door kostenstijgingen in de laatste jaren. De belangrijkste oorzaken genoemd in het rapport zijn dat jeugdigen langer in zorg blijven en de kosten per jeugdige stijgen. Daarbij wordt opgemerkt dat investering in preventie en het voorveld niet tot lagere kosten hebben geleid in de jeugdwet. Het rapport en de brief van de staatssecretaris signaleren dat de oplossing moet komen uit een combinatie van meer middelen en te treffen maatregelen. Bij ongewijzigde kaders (fundamentele discussie over het voorzieningenniveau, en sturing op inzet en duur) wordt een verdere stijging van de kosten van jeugdhulp verwacht door AEF.

Afgelopen jaar heeft het Aanjaagteam de volgende boodschap afgegeven: "er wordt op veel manieren in de regio gewerkt aan de transformatie – en daar zitten hele mooie voorbeelden bij. Juist in deze bijzondere COVID-19 tijden vinden doorbraken plaats.

Maar het ontbreekt bij de uitvoering van de transformatie aan focus, prioritering en resultaatgerichtheid. En daardoor aan tempo. Om hierin verandering te brengen zijn een resultaatgerichte houding en meer strategische sturing nodig". Inmiddels is een stevige nieuwe governancestructuur opgezet met onder andere het Netwerk MT Jeugd die hier invulling aan moet geven.

Het jaar 2020 is ook het eerste jaar waarin de afbouw van de solidariteit is doorgevoerd. Voor 2020 was de afbouw 20 procent. Voor 2021 is de afbouw 50 procent, voor 2022 80 procent en in 2023 is de solidariteit volledig afgebouwd. Gemeenten zien daarmee steeds meer het effect van hun eigen beleid en investeringen terug in het werkelijk verbruik aan jeugdhulp in hun gemeente.

Proces

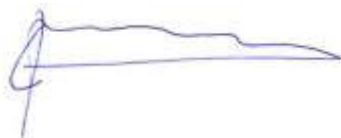
De jaarstukken worden nog door de accountant gecontroleerd. Uit deze controle kunnen wijzigingen naar voren komen waardoor de jaarstukken mogelijk nog moeten worden aangepast.

In de vergadering van 8 juli 2021 zal het algemeen bestuur de jaarstukken definitief vaststellen. In deze vergadering worden de eventuele zienswijzen van uw gemeenteraad, met ons advies daarover, behandeld. Wij verzoeken u daarom rekening te houden met het tijdig toezenden van de zienswijzen. Om behandeling van uw zienswijze in ons dagelijks bestuur van 17 juni 2021 mogelijk te maken, ontvangen wij uw reactie graag uiterlijk 8 juni 2021.

Zodra de stukken in het algemeen bestuur zijn vastgesteld, zullen wij u hierover opnieuw informeren.

Met vriendelijke groet,

Het dagelijks bestuur van de Dienst Gezondheid & Jeugd,
de secretaris, de voorzitter,

C. Vermeer

H. van der Linden